

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การสร้างรูปแบบการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชน
เพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา

ผู้วิจัย : นายภูเบศ พวงแก้ว

สาขา : ผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันทน ชัยญาณะ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
: รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
: รองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและผลจากการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชนเพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา และเพื่อกำหนดรูปแบบการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชนเพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการแทนเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ผู้ว่าราชการจังหวัด 4 คน เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด 4 คน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 7 คน กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน 7 คน ผู้อำนวยการกองคลัง 7 คน ผู้รับใบอนุญาต/ผู้บริหารสถานศึกษา 13 คนและครู 56 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน(Multi-stage Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก สังเกตและสอบถาม การอภิปรายกลุ่มเฉพาะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชนในประเทศ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย ฮองกง และสิงคโปร์ มีความเป็นอิสระจากกฎเกณฑ์และการควบคุม ของโรงเรียนทั่วไป มีระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในการตัดสินใจ และมีความยืดหยุ่นในการใช้ทรัพยากร สามารถบริหารจัดการด้านบุคลากรได้ ตั้งแต่การเลือกรับครู เลือกรับนักเรียน และกำหนดหลักสูตร ส่วนในประเทศไทย สภาพการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชน มีความเป็นอิสระในการบริหารงาน แต่ยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากกฎหมาย และระเบียบ

ข้อบังคับหลายประการยังไม่เอื้อต่อโรงเรียนเอกชนซึ่งมีความแตกต่างในด้านขนาดและความพร้อมที่แตกต่างกัน

2. ผลจากการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเอกชนเพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา พบว่าโรงเรียนเอกชนในภาคเหนือตอนบนส่วนใหญ่ มีความเป็นอิสระและคล่องตัวในการบริหารจัดการในระดับมาก ยกเว้นการบริหารงบประมาณ ซึ่งมีความเป็นอิสระในการบริหาร แต่ยังไม่คล่องตัวเนื่องจากงบประมาณต้องผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากเจ้าของโรงเรียน หรือมูลนิธิ

3. รูปแบบการเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษา เอกชนเพื่อประสิทธิผลทางการศึกษา คือ “FINE PRIVATE Model” ซึ่งมีองค์ประกอบย่อยดังนี้

F (Fee) คือ โรงเรียนต้องมีความเป็นอิสระในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา

I (Identity) คือ โรงเรียนต้องมีอัตลักษณ์

N (Network) คือ โรงเรียนต้องสร้างเครือข่ายโดยร่วมมือเป็นกลุ่มโรงเรียนเอกชน และสมาคมที่เข้มแข็งโดยมีนโยบาย วิธีดำเนินงานและมาตรการอย่างชัดเจน ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ทัดเทียมภาครัฐ จัดตั้งกองทุนโรงเรียนเอกชนโดยความร่วมมือของโรงเรียนเอกชน มีสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จังหวัดเป็นหน่วยงานหลัก

E (Excellence) คือ โรงเรียนต้องเน้นความเป็นเลิศโดยเน้นมาตรฐานสากลเน้นมาตรฐานระดับชาติให้ความสำคัญกับหลักสูตรแกนกลาง และเน้นความเป็นไทย

P (Public School) คือ โรงเรียนต้องเน้นบทบาท ภาระหน้าที่ในฐานะที่เป็น “ กิจการสาธารณะ ”

R (Relationship) คือ โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐและเอกชน

I (International) คือ โรงเรียนต้องบริหารจัดการด้านวิชาการให้มีคุณภาพระดับนานาชาติ

V (Vocational) คือ โรงเรียนต้องสร้างหลักสูตรด้านวิชาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับ การเรียนวิชาชีพในระดับสูงต่อไป

A (Ability/Academic) คือ โรงเรียนต้องมีความมั่นคง โดยเน้นความสามารถ เพื่อคุณภาพในการจัดการศึกษา สร้างความมั่นคงในอาชีพให้กับครู จัดสวัสดิการเพื่อให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้รับเงินเดือนทัดเทียมกับครูของโรงเรียนรัฐบาล ผู้บริหารต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

T (Tax) คือ โรงเรียนต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการจัดเก็บภาษี โรงเรือน และภาษีที่ดิน โดยขอยกเว้นภาษีการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินกรณีโอนมรดก และการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินกรณีเลิกกิจการ

E (Efficiency) คือ โรงเรียนต้องบริหารงบประมาณแบบ Block Grant ใช้หลักธรรมาภิบาล และเปิดโอกาสให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนร่วมบริหารงบประมาณ

Thesis Title	: The Formulation of the Effective Legal Entity Private School Model		
The Author	: Mr. Phubet Pongkaew		
Program	: Educational Leadership and Human Resource Development		
Thesis Advisors	: Assistant Professor Dr. Siriwan Chaiyana	Chairman	
	: Associate Professor Dr. Chuchee Buddhaprasert	Member	
	: Associate Professor Dr. Weerasak Chomphucome	Member	

ABSTRACT

The objectives of this research were to investigate the status and effects of being an effective legal entity private school and to formulate the effective legal entity private school model. Key informants were the Minister of Education, the Permanent Secretary of the Ministry of Education and the Director of the Office of the Private Education Commission for Secretary – General of the Office of the Private Education Commission who were Selected by purposive sampling. The samples were 4 provincial governors, 4 officers of Provincial Land Office, 7 directors of Offices of Educational Service Areas, 7 representatives of the Private Educational Promotion Group, 7 directors of treasury departments, 13 school licensees/administrators and 56 teachers who were Selected by multi-stage random sampling. The data were collected by document-studies, in-depth interviews, observation and questioning and focus group discussion. The analyzing of data was by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and content analysis and synthesis. The results of this research were as follows.

1. Legal entity private schools in the United States, the United Kingdom, New Zealand, Hong Kong and Singapore are independent from controlling regulations. General schools have a system of decentralized educational management. It is flexible for schools to use resources. School administrators can manage their human resources, recruit teachers, select students and also design curricula. In Thailand, legal entity private schools are independent in terms of management; however, there is no opportunity opened for the participation of related persons. It is because many laws and regulations in the country do not facilitate the private schools, which are still different in terms of size and readiness.

2. The effects of being an effective legal entity private school revealed that most private schools in the Upper North Region have a high level of freedom and flexibility in management. However, the budget management is the exception. Despite the freedom in management, the budget spending is not flexible because all budgets belong to school owners. The use of funds must be always approved by the school owners.

3. The formulation of the Effective Legal Entity Private School Model is "FINE PRIVATE Model" is characterized by :

F (Free): Schools must have a freedom in tuition fee collection

I (Identity): Schools must have their own identity

N (Network): Schools must set up a network, in a form of groups or associations, which has strong policies and clear operational methods. The network must be equally supported by the Office of Educational Service Area. There must be a fund set up for private schools, and the Office of Private Education Commission must be the organization in charge.

E (Excellence): Schools must focus on excellence based on international standards and national standards with core curricula and Thainess-focus.

P (Public School): Schools must take the roles as a "Public Enterprise"

R (Relationship): Schools must build up a relationship with other government and private organizations.

I (International): Schools must be managed to meet international standards.

V (Vocational): Schools must provide vocational curricula that allow students to be able to continue their study at the higher level.

A (Ability/Academic): Schools must be stable with quality education. Schools must create a stable job for teachers, provide good welfare for teachers and upgrade teacher's salary to be the same rate as government school teachers. The school administrators must be professional in management.

T (Tax): Schools must adjust their tax schemes by requesting tax exemption in cases such as property transfer tax, inheritance tax, etc.

E (Efficiency): Schools must manage their budgets by Block Grant. They must use the principle of good governance in management and allow school committees to take part in the budget management.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในครั้งนี้อาจสำเร็จได้ด้วยดีโดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวันท์ ชัยฐานะ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธิประเสริฐ อาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรองศาสตราจารย์ ดร.วีระศักดิ์ ชมภูคำ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือ สนับสนุนให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ประสบการณ์ ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นสิ่งที่มีความค่าและประโยชน์ต่อผู้วิจัยและโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมทั้งขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ แนวคิด แนวทางในการศึกษาและให้กำลังใจในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จนทำให้วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มีความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ภู่วิภาดาบรรณ รองศาสตราจารย์ ดร.เจิดหล้า สุนทรวิภาต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพประวิณ จันทรแรง ท่านผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนปิ่นสร้อยเขตส่ววิทยาลัยและผู้อำนวยการโรงเรียนเทพบดินทร์วิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้เครื่องมือ สำหรับคำนวณค่าทางสถิติบางประการ

ขอกราบขอบพระคุณ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายชาญวิทย์ ทับสุพรรณ รักษาการเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภาคเหนือตอนบนทั้ง 7 เขต รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ดูแลกลุ่มส่งเสริมเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบนทั้ง 7 เขต หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบนทั้ง 7 เขต ผู้อำนวยการกองคลังเทศบาล ทั้ง 4 จังหวัด ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบนทั้ง 13 โรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลและขอขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนในเขตภาคเหนือตอนบนทั้ง 13 โรงเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบรูปแบบการวิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณพ่อเล็ก คุณแม่สำราญ พวงแก้ว คุณกันชัย ทองประเสริฐ คุณชัยญญาภัก พวงแก้ว ที่ให้ทุนในการศึกษาครั้งนี้ ญาติ พี่น้องของผู้วิจัยที่ห่วงใย ส่งแรงใจให้ผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา พร้อมทั้งภรรยา และบุตรที่คอยให้กำลังใจ และมีส่วนช่วยเหลือจนทำให้ผลงานเสร็จสมบูรณ์ คุณประโยชน์ทั้งหลายอันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของพ่อ แม่ ญาติพี่น้อง และครู อาจารย์ทุกท่านที่มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างรากฐานการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ภูเบศ พวงแก้ว

